Európai Parlament
2019-2024

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

2023/2172(DEC)

24.1.2024

VÉLEMÉNY

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság részéről

a Költségvetési Ellenőrző Bizottság részére

az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről
(2023/2172(DEC))

A vélemény előadója: Tomáš Zdechovský

PA_NonLeg

JAVASLATOK

Az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság felkéri a Költségvetési Ellenőrző Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

1. üdvözli, hogy az Európai Számvevőszék (a „Számvevőszék”) az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (a „Frontex” vagy az „Ügynökség”) 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolója alapjául szolgáló tranzakciókat minden lényeges szempontból jogszerűnek és szabályszerűnek minősítette;

2. emlékeztet korábbi mentesítési állásfoglalásaira, amelyek hiányosságokat tártak fel az alapjogi kerettel, az átláthatósággal, az adatvédelemmel és az irányítási kultúrával kapcsolatban, amelyek arra késztették a Parlamentet, hogy megtagadja az Ügynökség 2020. évi költségvetésére vonatkozó mentesítést; üdvözli a mentesítésért felelős hatósággal folytatott együttműködést; tudomásul veszi az ideiglenes és az új vezetés által a Frontex ügymenet-folytonossága, a felügyelet és az elszámoltathatóság biztosítására irányuló ajánlások nyomon követése terén elért előrelépést; felhívja az új vezetést, hogy továbbra is dolgozzon az Ügynökség szervezeti kultúrájának alapos megreformálásán, annak előrehaladásáról pedig rendszeresen tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot;

3. kiemeli, hogy egy erős, hatékony és jól működő Frontexre van szükség, amely képes támogatni a tagállamokat az Európai Unió közös külső határainak hatékony igazgatásában és az integrált határigazgatás biztosításában, teljes mértékben tiszteletben tartva az alapvető jogokat;

4. megjegyzi, hogy a Frontex gyorsan reagált és támogatást nyújtott a tagállamoknak az Ukrajna elleni orosz invázió következményeinek kezelése érdekében; üdvözli, hogy mintegy 500 készenléti alakulati tisztviselőt telepítettek a keleti határ mentén Finnországtól Romániáig, köztük több mint 350 tisztviselőt az EU és Ukrajna közötti határokon; ; elismeri, hogy a Földközi-tenger középső térsége továbbra is az Unióba irányuló fő migrációs útvonal; megjegyzi, hogy uniós és tagállami szinten elegendő forrást és megfelelő eljárásokat kell biztosítani az emberi életek megmentésére – a tengeri felkutatásról és mentésről szóló egyezmény értelmében is –, megakadályozva a migránsok nem biztonságos kikötőkben történő partra szállítását;

5. megjegyzi, hogy 2022-ben a Frontex 20 művelet során, ezen belül 102 új műveleti helyszínen nyújtott támogatást a tagállamoknak, amely a készenléti alakulat tekintetében több mint 617 ezer munkanapnak, a tengeri, légi és szárazföldi eszközök tekintetében pedig több mint 111 ezer eszköznapnak felel meg; megjegyzi továbbá, hogy a Frontex növelte a tagállamoknak nyújtott támogatását, ami 24 868 irregulárisan érkező személy tényleges visszatéréséhez járult hozzá; üdvözli a határigazgatási együttműködésről szóló EU–Moldova megállapodás aláírását követően a Frontex személyzetének a Moldovai Köztársaságba történő telepítését és ottani segítségnyújtását;

6. megjegyzi, hogy a Frontex a legnagyobb uniós ügynökség, amely az elmúlt években jelentősebb költségvetés-növelésben részesült az új feladatköreinek megfelelően;

emlékeztet arra, hogy az EU 2023-ban 788 millió EUR összegű hozzájárulást nyújtott a 2022. évi 704 millió EUR-hoz képest; emlékeztet arra, hogy a Frontexet 2019-ben megerősítették a személyzet és a műszaki felszerelések tekintetében az új megbízatása kapcsán; megjegyzi, hogy az Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított orosz agresszió folytán kialakult összetett geopolitikai helyzet tükrében a Frontex jelentősége nagymértékben nőtt a tagállamok támogatása terén, és az emberi és anyagi erőforrások tekintetében további erőfeszítéseket kell tenni; hangsúlyozza, hogy az Ügynökség feladatkörének és költségvetésének ilyen mértékű növeléséhez az elszámoltathatóságot, az átláthatóságot és az uniós jog Ügynökség általi tiszteletben tartásának ellenőrzését biztosító megfelelő intézkedéseknek kell társulniuk;

7. üdvözli, hogy a Frontex 2022. évi költségvetésének 99,4%-át hajtotta végre, ami bizonyítja a bevezetett belső ellenőrzések hatékonyságát és eredményességét, valamint a költségvetési gazdálkodás terén elért jelentős javulást; üdvözli, hogy intézkedések születtek, és néhány észrevétel kezelése terén előrelépés történt; megjegyzi azonban, hogy a Számvevőszék által a korábbi években tett számos észrevétel még nem került lezárásra, többek között az átvitelek és törlések magas szintjével, valamint a kifizetési folyamat késedelmeivel és a törlésekkel kapcsolatban; tudomásul veszi a közbeszerzésekkel kapcsolatos két észrevételt, amelyekkel foglalkozni kell az olyan problémák elkerülése érdekében, mint a közbeszerzési szerződések végrehajtása során felmerülő szabálytalanságok, a Frontex kifizetéseinek késedelme és a munkaerő-felvétellel kapcsolatos esetleges összeférhetetlenségek kezelését célzó kockázatcsökkentő intézkedések hiánya; emlékeztet arra, hogy a hiányosságok reputációs és jogi kockázatoknak tehetik ki a Frontexet;

8. üdvözli, hogy az elmúlt két év során jelentős változások történtek az Ügynökség vezetésében, többek között új helyettes alapjogi tisztviselőt, új igazgatótanácsi elnököt, két új ügyvezetőigazgató-helyettest és egy új ügyvezető igazgatót neveztek ki; megjegyzi, hogy a múlt és a jelen hibáinak kijavítása érdekében akciótervek jöttek létre a nemzeti hatóságokkal; üdvözli továbbá a Frontex által az átmenet folyamata, valamint az irányítási kultúra javítása és a személyzet jóllétének előmozdítása érdekében tett lépéseket; felhívja az új vezetést, hogy hajtsa végre a szükséges reformokat, főként az alapvető jogok, valamint a belső eljárások átláthatósága és hatékonysága tekintetében, és az alkalmazandó jogi kerettel összhangban növelje a Parlamenttel és a Tanáccsal szembeni elszámoltathatóságot;

9. üdvözli az Alapjogi Hivatal megerősítését, az alapvető jogokért felelős kapcsolattartók hálózatának valamennyi szervezeti egységére kiterjedő létrehozását – amelynek célja, hogy valamennyi tevékenységi területen fejlesszék az alapvető jogokkal kapcsolatos szakértelmet –, továbbá az alapjogi akciótervet; emlékeztet, hogy az alapvető jogoknak az Ügynökség valamennyi tevékenységében történő általános érvényesítését célzó akciótervben előirányzott 87 tevékenységből nyolcat teljeskörűen végrehajtottak; 56 tevékenység végrehajtás alatt áll és folyamatban van (szisztematikus módon, gördülő módszerrel); 17 tevékenységet részben hajtottak végre; két tevékenységet pedig későbbre halasztottak;

10. megjegyzi, hogy az alapvető jogokat tiszteletben tartó, hatékonyan működő határvédelmi ügynökség biztosítására vonatkozó ajánlásokat követően és a Frontex valamennyi tevékenysége elszámoltathatóságának, szabályszerűségének és

jogszerűségének javítása érdekében további 22, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyt vettek fel kívülről; emlékeztet arra, hogy valamennyi, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyt AD besorolással kell felvenni a lehető leghamarabb, a megfelelő eljárások útján; rámutat arra, hogy az Ügynökség aktualizált megbízatása alapján az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyek számát tovább kell növelni; üdvözli, hogy az Alapjogi Hivatal 1183 kiküldetési nap keretében 50 országban tett látogatást, ami jelentős növekedés az előző évhez képest;

11. emlékeztet arra, hogy a Frontex és az érintett tagállami hatóságok az erős és megfelelően védett külső uniós határok fő zálogai, amelyek biztosítják ugyanakkor az alapvető jogok tiszteletben tartását és a nemzetközi védelemmel kapcsolatos kötelezettségek teljesítését; megjegyzi, hogy az alapjogi tisztviselő 2022. szeptember 1-jei véleményében arra a következtetésre jutott, hogy a Frontex-rendelet 46. cikke aktiválásának feltételei teljesülnek; megjegyzi továbbá, hogy az Ügynökség 46. cikk szerinti, alapvető jogokkal foglalkozó munkacsoportja egy sor ajánlást adott ki az alapvető jogok görögországi helyzetével kapcsolatban, amelyek közül 2023 októberében négyet teljes mértékben végrehajtottak; megjegyzi, hogy az Ügynökség munkacsoportja nyomon kívánja követni a további előrehaladást, és az ajánlott intézkedéseket továbbra is alkalmazzák; kéri, hogy valamennyi ajánlást prioritásként teljeskörűen hajtsanak végre, és a Frontex továbbra is tájékoztassa a Parlamentet az elért eredményekről;

12. tudomásul veszi a Frontex átláthatósági és ellenőrzési intézkedéseit, nevezetesen azt, hogy a Parlament és a Tanács részére áttekintést nyújt tevékenységeiről egy új jelentéstételi eszköz, az ún. „eredménytábla” révén; ösztönzi az igazgatótanács elnökeit, hogy továbbra is hívjanak meg parlamenti megfigyelőket az ülésekre, és fontolják meg a meghívások valamennyi napirendi pontra, köztük a zárt ülésen tárgyalandó pontokra való kiterjesztését, valamint hogy továbbra is kivétel nélkül és szükség esetén bizalmasan bocsássanak rendelkezésre minden alátámasztó dokumentumot;

13, emlékeztet az ombudsmannak az OI/4/2021/MHZ számú üggyel kapcsolatos ajánlásaira, amelyek szerint a Frontexnek proaktívabb megközelítést kell alkalmaznia az átláthatóság terén, hogy nagyobb elszámoltathatóságot biztosítson a működésével kapcsolatban, valamint az ombudsmannak az OI/4/2022/PB számú üggyel kapcsolatos ajánlásaira az Ügynökségnek a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek kezelésére vonatkozó gyakorlatát illetően; üdvözli az európai ombudsman által 2020-ban és 2021-ben a Frontex részére kiadott ajánlások nyomon követésére szolgáló átfogó akcióterv kidolgozását és folyamatos végrehajtását, amely ajánlások a Frontex panaszkezelési mechanizmusának hatékonyságára és átláthatóságára, a Frontex alapjogi tisztviselőjének szerepére és függetlenségére, az alapvető jogokra vonatkozó kötelezettségek teljesítésére és az átláthatóságra irányultak;

14. emlékeztet az európai adatvédelmi biztos két igazgatótanácsi határozattal kapcsolatos határozatára, amelyben az európai adatvédelmi biztos több területet is kiemelt, többek között a személyes adatok fokozott mértékű kezelését és megosztását, amely az (EU) 2018/1725 rendeletnek való meg nem feleléshez vezethet; megjegyzi, hogy az Ügynökség végrehajtási tervet készített az európai adatvédelmi biztos ajánlásainak végrehajtása céljából; felkéri az Ügynökséget, hogy továbbra is működjön együtt az európai adatvédelmi biztossal az összes függőben lévő probléma megoldása érdekében;

15. megjegyzi, hogy az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) jelentésében felvetett problémák nyomon követésére akcióterv készült, amelyet 2023 januárjában mutattak be az igazgatótanácsnak; felszólítja az Ügynökséget, hogy teljeskörűen foglalkozzon az OLAF jelentésében ismertetett problémákkal, és továbbra is számoljon be az e tekintetben elért haladásról; emlékeztet arra, hogy az OLAF az első vizsgálat lezárása után csupán kilenc hónappal másodszor is vizsgálatot folytat az Ügynökség irányítási gyakorlatával kapcsolatban; kéri a kötelességszegésre vonatkozó állítások alapos ellenőrzését és kivizsgálását; felhívja az Ügynökséget, hogy biztosítsa az OLAF-fal való teljes körű és jóhiszemű együttműködést a vizsgálat valamennyi szakaszában, és rendszeresen számoljon be a Parlamentnek a vizsgálat aktuális állásáról és eredményéről;

16. aggodalmát fejezi ki azon, még folyamatban lévő jogi eljárások, illetve kritikák miatt, amelyek az Ügynökség emberi jogi jogsértésekben való részvételét, különösen az EU külső határain történt visszatoloncolásokat érintik, amelyek ellentétesek az Ügynökség saját szabályaival;

17. tudomásul veszi a Számvevőszéknek a schengeni társult országoktól származó hozzájárulások helytelen kiszámításával kapcsolatos figyelemfelhívó bekezdését; aggasztónak tartja, hogy az EU és a schengeni társult országok közötti megállapodások, amelyek jogalapként szolgálnak ezen országok uniós költségvetéshez való hozzájárulásának kiszámításához, nem egyértelműek, és eltérő értelmezéseket tesznek lehetővé, aminek következtében a schengeni társult országok hozzájárulásának számított aránya alacsonyabb, körülbelül 7%-os volt; emlékeztet az Ügynökség válaszára, amely szerint ez kialakult gyakorlat a schengeni társult országok hozzájárulásának kiszámítására, amelyet az igazgatótanács és a Bizottság is jóváhagyott; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg ezeket a megállapodásokat, mivel nem létezik egységes automatikus képlet a hozzájárulásoknak az uniós és ügynökségi költségvetésekben való kimutatására;

18. továbbá megjegyzi, hogy a Számvevőszék már a második egymást követő évben fogalmazott meg figyelemfelhívó bekezdést az elszámolások hitelesítésével kapcsolatban; tudomásul veszi az Ügynökség válaszát, amely szerint az elszámolásokat a Bizottság tulajdonában lévő egyik, számviteli adatokat szolgáltató informatikai rendszerrel (Mission Management System) kapcsolatos információk hiánya miatt nem lehetett hitelesíteni;

19. felhívja a Frontexet, hogy kezelje prioritásként és hajtsa végre teljeskörűen az uniós ellenőrzési és vizsgálati szervek, különösen az Európai Parlamentnek a Frontex ellenőrzését végző munkacsoportja, az európai ombudsman, a Számvevőszék, valamint az alapvető jogokkal és a műveletek jogi működési vonatkozásaival foglalkozó Frontex-munkacsoport (WG FRaLO) által kiadott valamennyi függőben lévő ajánlást és az OLAF-nak a vonatkozó vizsgálatát követő jelentéséből származó valamennyi szükséges intézkedést, és orvosolja az azokban kiemelt valamennyi problémát; arra ösztönzi az Ügynökséget, hogy növelje a folyamatban lévő erőfeszítéseket, és tegyen meg minden szükséges intézkedést az uniós normák teljes körű betartásának biztosítása érdekében, különösen a költségvetési és pénzgazdálkodás, az alapvető jogok, a szervezeti kultúra és az átláthatóság terén;

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	23.1.2024
A zárószavazás eredménye	+: 42 –: 12 0: 2
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Jana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Cyrus Engerer, José Gusmão, Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Bergur Løkke Rasmussen, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Andrus Ansip, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Marisa Matias, Caroline Nagtegaal

MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT

Az előadó az alábbi szervezetektől vagy személyektől kapott hozzájárulásokat a vélemény elkészítése során:

Szervezet és/vagy személy
European Border and Coast Guard Agency (“FRONTEX”)

A fenti felsorolás az előadó kizárólagos felelősségi körében készült.

A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

42	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Maria Walsh, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Andrus Ansip, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Caroline Nagtegaal, Maite Pagazaurtundúa, Bergur Løkke Rasmussen, Róża Thun und Hohenstein, Jana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

12	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík
The Left	Cornelia Ernst, José Gusmão, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier

2	0
ID	Tom Vandendriessche
Verts/ALE	Damien Carême

Jelmagyarázat:
+ : mellette
- : ellene
0 : tartózkodás